

NAGYBÖJT 2. VASÁRNAP

1-4 oldal

Olv.: Ter 22,1-2.9a.10-13.15-18 – Róm 8,31b-34 – Mk 9,2-10

KOZMA IMRE OH ATYA SZENTMISÉJÉRŐL***Szentmise bevezetése***

Kedves testvérek! Az elmúlt napokban többször is hallottam különböző hírcsatornákon keresztül: történelmi időket élünk. Hát persze, hogy mindig történelmi az idő, de történelmi időket akkor szoktak emlegetni, amikor az élet vagy a rosszabbik arcát, vagy pedig a jobbik arcát mutatja meg. Ha a történelmi időkre utalva az élet rosszabbik arcát akarják kifejezni, akkor sajnos az igazság az, hogy talán a legfájdalmasabb kijelentés az volt: a kereszténység utáni időkben élünk. Kedves testvérek, az ember élete a történelemben zajlik. Évszázadokon át a keresztény gondolat határozta meg az időnek, a történelemnek az arculatát. Ma valóban, különösen ilyenkor, Nagyböjtben gondolkodjunk el azon, hogy van-e még a keresztény embernek a léten túl beleszólása is a mindennapokba.

Mindenesetre a nagyböjti idő arra hívja fel a figyelmünket, hogy az Isten akarata szerint Jézus Krisztus a Megváltással a történelem arculatát a Megváltás műveként formálta és alakította. Ezen a mai vasárnapon, Nagyböjt 2. vasárnapján ebben az esztendőben Istennek a gondolatát fogalmazza meg a mai üzenet: a szenvedésben megjelenő életnek a misztériuma.

Szentbeszéd

Kedves testvérek! Azt gondolom, az ismeretek szintjén nekünk már azt nem kell vitatni, mit jelent az, hogy Feltámadás. Feltámadás a megváltott élet, az új élet, amikor az ember már nem magának él, hanem Isten tervei szerint, Isten szándéka, talán mondhatom így, kifejezése által egymásért élünk, ez a feltámadott élet a földi napjainkban. A kérdés csak az, hogy mennyire határozza ez meg az életünket, ami azért fontos kérdés, mert mindegyikünk, minden ember arra vágyakozik, hogy úgy tartozzunk össze egymással, hogy nem egymás ellenére, hanem egymás javára éljünk, mindennapi kapcsolatainkat ez határozza meg. És akkor, amikor megkérdőjelezzük a világban az emberi életnek is az értelmét, és ma nagyon sötét gondolatok cikáznak az emberi szívünkben, félelmek, aggodalmak, a jövőtől félünk, akkor bizony ez a kérdés lényegbevágó.

Nagyböjt második vasárnapja van. A nagyböjti idő a szent negyven nap, ami Húsvétra készít fel bennünket. Ebből a negyven napból a mai nappal eltelt tíz nap, éppen az egynegyede a 40 napnak, és az elmúlt vasárnapon arról elméltünk, egy-két szóval idézzük fel, hogy ez a negyven nap mit is vár tőlünk, és talán azon is érdemes elgondolkodni mindegyikünknek, hogy mit tudtunk megvalósítani húsvéti előkészületünk során. Hiszen a Húsvét azt a történelmet akarja megjeleníteni, azt az emberi világot akarja megjeleníteni, amely a szép arcát, az Isten elgondolta arcát mutatja meg.

Tíz nap múlt el, és az elmúlt vasárnapon a kezdetekről elméltünk. Nagyböjt – végeredményben ez az egyetlen szó határozta meg ezt a 40 napot. Egyáltalán az Egyház gondolkodásában a böjt meghatározó az életünkben akkor, amikor a megváltott életre törekszünk. Természetesen a böjt nem koplalás, a böjt – jó lenne, ha ezt valóban értenénk – a lelkünk elsőbbségének a kibontakoztatása, hiszen az ember testből és lélekből áll. Akkor, amikor ezt a fogalmat használjuk, hogy böjt és Nagyböjt, akkor nekünk elsősorban nem arra kell gondolni, amire a hit nélküli emberek gondolnak, valamilyen fajta testkultúrát gondolhatnak vagy fogyókúrát gondolhatnak, a böjt valóban a lélek elsőbbségének a kibontakoztatása.

Hiszen az emberi gondolatainkat, az emberi terveinket, az emberi törekvéseinket a lélek határozza meg, a lélek mozgatja, a testünk csak kifejezője a lelki indíttatásoknak. Innen vehetjük ennek a fogalomnak az értelmét, amikor böjtöt emleget az Egyház, akkor a testnek az engedelmes, a léleknek engedelmes szolgálatára gondol. Hiszen akkor, amikor az Egyház meghirdeti a Nagyböjtöt, akkor az üzenet, hogy többet imádkozzunk és buzgóbban gyakoroljuk a felebaráti szeretet cselekedeteit.

Testvérek, ez a böjtnek az üzenete. Amikor a böjtöt emlegetjük és a testünkre gondolunk nyilvánvalóan, akkor ez azt jelenti, hogy a lélek indíttatásait ki tudja-e fejezni az ember a testi valójában, képes-e a testünk engedelmesen követni, engedelmesen szolgálni a lelkünk felhívását azt illetően, hogy többet imádkozzunk, hogy gyakoroljuk az irgalmasság cselekedeteit. Hiszen ez nem a lélek igazsága, hanem az ember igazsága, csak a lélek a mozgatója az embernek és a testünk a hűséges kifejezője a lélek indításainak.

Akkor, amikor a „többet imádkozzanak” felszólítást halljuk, akkor ez természetesen azt jelenti, hogy a lelkünk arra szólít fel bennünket, hogy vegyük komolyabban az Isten akaratát, igazítsuk a mi emberi akaratunkat, az emberi törekvéseinket az Isten akaratához, annak az Istennek az akaratához, Aki a szeretet Istene, Aki nyilvánvalóan az embernek a javát akarja. És az ember a több imádkozással azt fejezi ki, hogy valóban a szeretet Istenének az akarata van a középpontban az életünkben, amit azáltal fejezünk ki, hogy egymásért vagyunk. Hogyha szeretjük egymást, akkor nyilvánvalóan az a legfontosabb a számunkra, hogy akit szeretünk, annak az életét szolgáljuk.

És a „több jót cselekedjenek”. Hát nyilvánvaló, nem elegendő tud tudni azt, amit az egymásért való elkötelezettségünkkel, áldozatos cselekedetekkel lehet kifejezni, hiszen a hit cselekedetek nélkül halott. Akkor, amikor lelkünk felszólít bennünket, hogy jócselekedetekkel szolgáljuk egymás életét, akkor a kérdés az, hogy kész-e a testünk ennek a felszólításnak engedelmeskedni, vagy legyőz bennünket a lustaságunk, legyőz bennünket az önzésünk, legyőz bennünket egyáltalán az a gondolat, hogy az ember a maga javát keresi, a maga javát akarja. El kellene gondolkodnunk komolyan azon, hogy emberi kapcsolatainkban mindeneket megelőz az ember szolgálatkészsége a másik iránt, mert csak ezzel tudjuk, az odaadó áldozatos lemondást követelő szolgálatunkkal kifejezni az összetartozásunkat egymással.

Éppen tegnap még el is mosolyodtam, vagy már tegnapelőtt volt, amikor a svéd miniszterelnökkel volt a sajtótájékoztató, és a Miniszterelnök úr a szövetséget imigyen fejezte ki odafordulva a svéd miniszterelnökhöz: a szövetség azt jelenti, hogy összetartozunk, és ezt az összetartozásunkat az életünk árán is ki kell, hogy fejezzük. A szövetség ezt jelenti, hogy az életünket is kockáztatjuk egymásért.

Gyakorlatilag az elmúlt tíz nap az Egyház gondolkodásának megfelelően ezt a kérdést állította a középpontba. Isten akarata az életünkben és a szolgálat egymással való kapcsolatunkban. Tíz nap letelt, mindenki készítsen mérleget, hogy hogyan is telt el ennek a nagyböjtnek az egynegyede. És most következik a következő felszólítás Nagyböjt második vasárnapján, a következő: szenvedés által megvalósuló megváltás gondolata. A Megváltó Istennek ez a terve, hogy a szenvedésben nyilatkozzon meg az új életnek a gondolata.

Itt most a bűnnek a misztériumáról kellene sokat beszélni, de arra most valóban nincs idő. De hát tudjuk, a bűn egyszerűen annyit jelent, hogy az ember a maga életét akarja élni, függetlenül Istentől, a másik embertől, vagy éppen csak annyira alkalmazkodni Istenhez és emberhez, amennyiben mi úgy gondoljuk, az az érdekünket meg a javunkat szolgálja.

Mindenesetre ezen a második nagyböjti vasárnapon Istennek az a gondolata van a középpontban, és ez most már meghatározza a Nagyböjt végéig a mi lelki programunkat, hogy valóban

eljuthassunk a szenvedés által az életünk beteljesedéséig. Mert a bűn óta, amikor is az ember a maga útját indította el Isten nélkül, és bizony a másik emberrel való közös úton pedig a maga érdeke volt a középpontban, hiszen ez a bűnnek a fájdalmas logikája, azóta a mi emberi utunk a hitnek és a beteljesítésnek a feszültségében zajlik. Hiszen hit kérdése az, hogy Isten gondolata fontosabb a világ minden más gondolatánál, és emberi kapcsolatunknak csak egyetlen mércéje van, a mi áldozatkészségünk, mennyi áldozatra vagyunk készek és képesek egymásért. Az összes többi ígéretes, az összes többi önbecsapás meg a másiknak a becsapása.

Ma két hegyi eseményről hallottunk, az egyik Mórija hegye, ahol Ábrahám áldozatával szembesülünk, a másik meg az Urunk színeváltozásának a hegye, ahol meg Isten dicsőségének a megnyilvánulásával szembesülünk, találkozunk. A Mórija-hegyen Ábrahám, az Isten választottja egy nagy felhívással szembesül. Isten, aki minden élők, minden hívők atyának választja Ábrahámot, és nagy nép, az emberiség, a hívő emberiség ösatyjaként áll előttünk, Isten azt kéri tőle: áldozd fel a fiadat, az egyetlen! És az emberi gondolkodás: hát hogyan megy tovább az emberi élet, ha az egyetlen kéri tőlem az Isten.

Ez a történet, Mórija hegyének a története fájdalmas, a halál sötétsége lepi be ezt a történetet. De Ábrahám jól vizsgáljuk, mert mindennél fontosabb neki az Isten akarata, és ha az Isten ezt kéri tőle, akkor ez az életnek az útja, mert Isten a szeretet Istene és azt ígérte, hogy a hívő világ ösatyja lesz. És a csoda, hogy a gyerek, a fia, Izsák áldozatkészsége szintén megjelenik ebben a történetben is.

Aztán hallottuk, hogy hogyan záródik ez a történet, egészen másképp, mint ahogy az ember gondolta, úgy, ahogy azt az Isten tervezte el. Mert az Isten csak próbára akarta tenni Ábrahámot, hogy valóban méltó-e arra, hogy ő minden hívő ösatyja legyen, képes-e arra, hogy valóban minden helyzetben, még ebben a nagy kihívásban is, amivel szembesül itt a hegyen Ábrahám, ebben is képes-e az igent kimondani. És igen, ki tudta mondani, és ebben a történetben szembesült Ábrahám az Istennel, mert ennek a történetnek a nagy ajándéka az, hogy Isten várta Ábrahám válaszát, és mert jó választ adott Istennek, Istennel találkozott.

És a másik hegy, Urunk színeváltozásának a hegye. Az apostolokkal, a három kiválasztottal a haláláról és feltámadásáról beszélgettek. Mert úgy szerette Isten a világot, az Atya, az élet Ura, hogy egyszülött Fiát adja oda értünk, a világért, az emberekért, hogy kifejezze, ha már nem volt elég a szeretete önmagában, akkor a legtöbbet adja, egyszülött Fiát, akivel egy, adja oda, hogy az emberek higgyenek a szeretetnek ebben a mindent legyőző erejében. Az apostolok nem értették: hogyhogy szenvedési időről meg haláláról beszél? Mert „ez az én szeretet Fiam, őt hallgassátok!”, aki magától értetődően mond igent az Isten akaratára, a teremtő Atyaistennek az akaratára, és az életét adja oda értünk.

Ezért a megdicsőülésnek, az isteni dicsőségnek a hegye, és itt találkoznak az apostolok, és ez a válasz ebben a történetben, hogy Uram, jó nekünk itt lenni, mert a válasz, Jézusnak a válasza, aki vállalja, hogy odaadja az életét értünk és ezzel kifejezi azt az új rendet, amely rend helyreállt ember és Isten között, és a lehetőségét teremti meg annak, hogy a világ története ember és Isten egyértelmű története legyen.

Ezért mondtam, az emberi életünk a hitnek meg a beteljesedésnek a feszültségében erős, szétszakíthatatlan. És nyilvánvalóan az Isten ebben a tervben, a Megváltásnak a tervében feje tetejére állítja a világ gondolkodását, az ember gondolkodását. Hát ki merészelt volna ilyen elgondolni, hogy a szenvedésből támadjon az élet? Csak hát mi is tudjuk, hogy a mi életünk azokból az áldozatokból lesz igazi létté, nem pedig egymást félrevezető, kapcsolatainkat átjátszó létté, hanem a kapcsolatainkban kiteljesedő létté, megváltott létté.

Testvérek, pontosan az Istennek ez a története velünk, a Megváltásnak a misztériuma a mi érdekünkben, az életünk érdekében, a megújulásunk érdekében azt fejezi ki, hogy az ember az egyetlen lény, aki önmagává válik, az ember az egyetlen lény, akinek a története azt jelenti, hogy a természetes létből kibontakozva olyan élete legyen, amely a cél felől meghatározott.

Mert jaj nekünk, ha csak a természet rendje szerinti életet éljük! A természet, csupán a természet rendje szerinti élet azt jelentené, hogy jaj a kicsinyeknek a nagyokkal szemben, jaj a szegényeknek a gazdagokkal szemben, jaj a kiszolgáltatottaknak a hatalmasokkal szemben, a betegeknek az egészségesekkel szemben. Az, hogy az ember az egyetlen lény, amelynek az útja az ember kibontakozását jelenti, kibontakozzon az ember a természetes életnek a szorításából, hogy ne a nagy uralkodjon a kicsi fölött, a hatalmas a kiszolgáltatott fölött, az egészséges a beteg fölött, a gazdag a szegény fölött. A természet rendjében ez működik.

Viszont akkor, amikor az ember a cél felől meghatározott, pontosan ettől lesz az ember Isten akarta emberré. Mi a cél? Az ember, aki az Isten képére és hasonlatosságára teremtett, az ember istenképű lénnyé válnon, lelki emberré válnon, vagyis az Isten arca, az Isten Lelke jelenjen meg az arcunkon meg az életünkben, vagyis a cél felől meghatározott az ember. És a nagy minden lehetősége a kicsikért való szolgálat, az erősnek minden lehetősége a gyengékért való életnek a lehetősége, a gazdagnak a szegényekért való életlehetősége, és hát lehetne sorolni ezeket az ellentétpárokat.

Az ember csak akkor Isten akarta lény, ha valóban nem csupán a természet rendjébe illeszkedik, hanem a cél felől meghatározott az élete, vagyis az istenképűségünk a meghatározója a gondolatainknak, a terveinknek, a cselekedeteinknek, egymással való kapcsolatunknak. Ebben az esetben az embernek nemcsak léte van, természetes élete, hanem sorsa is van, vagyis az Isten tervei szerint meghatározott sorsa is van az embernek.

És ettől a pillanattól, ha ezt meg sejtjük, döbbenünk arra is rá, hogy a történelem pontosan Isten akarata szerint azok által az emberek által meghatározott, akik istenképűségükre hivatkozva veszik kezükbe az Isten teremtett világát, akik a lelkükre, istenképűségükre hivatkozva tartoznak össze Istennel, akik teremtett gyermekei, fogadott fiai Jézus Krisztus után, és akik testvérei a másoknak a szolgálat rendjében.

Testvérek, történelmi időket élünk valóban. És bizony ez az idei Nagyböjt sajátos módon fogalmazza meg nekünk a küldetésünket, emberi küldetésünket. Kérjük ezen a mai vasárnapon, Nagyböjt második vasárnapján, hogy a szenvedés által eltervezett megváltás, mint isteni gondolat, legyen életünknek az eligazítója. Így is mondhatnám, legyen életünk útjának a megvilágosítója, hiszen ez a jézusi út, ez Jézus útja, és mi pedig ha keresztények vagyunk, akkor ez a fogalom azt jelenti, hogy Krisztus útján járunk. Meghatározó lehet, sőt a hitünk igenje miatt kötelező, hogy meghatározza ez az út egész életünket, és ezáltal valóban utat is tudjunk mutatni ebben a világban, amely most a rosszabbik arcát mutatja, úgy gondoljuk legalábbis. De az Istenszeretőknek minden a javára válik!

+ **A M E N** +

Szentmise befejezése

Kedves testvérek, valóban vészt jósló időben élünk. viszont az Isten elgondolta történelemért, amit a keresztény üzenet meghatároz, ma mi vagyunk a felelősek. Száz évvel ezelőtt az őseink, még korábban a még korábban élők, most mi. Hogy mi lesz holnap, az a mi döntésünktől függ. A Jóisten segítsen bennünket abban, hogy legyen bátorságunk az Isten akaratához igazodni és legyen elég áldozatkészségünk egymást szolgálni. Ha ezt tudjuk vállalni, akkor a kereszténység ma is minimum kovászként jelen lesz a világban.

+ **Á L D Á S** +